

въ работитѣ на самата Византия. Така щото за сега трѣба да се задовимъ съ датата, която ни дава Никифоръ.

И тъй, отъ сличение извѣстията на двѣтѣ наши хроники за Коврата се вижда, че тѣ се сходжатъ въ общото течение на събитията. Обаче това сходство не ни дава право да мислимъ, че Никифоръ се е ползувалъ отъ хрониката на Ивана Никиу. Съ извѣстна достовѣрностъ ние можемъ само да кажемъ, че както Иванъ Никиу, тъй и патриархъ Никифоръ сж черпали своитѣ свѣдѣния за Коврата отъ единъ общъ изворъ и потвърдяватъ историческата личностъ на Коврата. Но освѣнъ тѣзи общи и близки извѣстия на двамата хронисти, ние се научаваме отъ хрониката на Ивана Никиу за нѣщо повече, което прѣдставя немаловажна цѣнностъ за нашата история, именно за християнството на Коврата.

Иванъ Никиу ни разказва, че Ковратъ още въ дѣтството си билъ дошелъ въ Цариградъ, че още тогава билъ кръстенъ и приетъ въ лоното на християнството, и че той билъ възпитанъ и израсълъ при императорския дворъ. Излишно би било да си задаваме тукъ въпроси, кога, какъ и по каква причина е попадналъ Ковратъ въ Цариградъ, тъй като, по нѣмане свѣдѣния изобщо за старитѣ българи, тѣ си оставатъ неразрѣшени. Но тукъ може да се яви другъ въпросъ. Ако Ковратъ билъ кръстенъ още дѣте въ Цариградъ, възпитанъ въ духа на християнското учение и израсълъ при императорския дворъ, ако той се е намиралъ въ такава нечуванa дружба съ Хераклия I, който го обсиналъ съ благодѣяния, отъ която (дружба) непосредствено изтичатъ и постоянни политически сношения и общи интереси за двамата господари, така че Ковратъ и слѣдъ смъртта на Хераклия останалъ отъ признателностъ привързанъ къмъ дѣцата му и жена му, ако, най-послѣ, той се явива съсъ силата на светото и животно крѣщение като побѣдителъ на всички варвари и езичници, то да ли Ковратъ при такива условия не се е погрижилъ да просвѣти своя народъ съсъ свѣтлината на онова учение, въ духа на което той билъ възпитанъ, израсълъ и несъмнѣно е продължавалъ да прѣбивава? Освѣнъ това, ако вземемъ прѣдъ видъ онаа жестока и убийствена война, която е вървѣла въ онова врѣме между Хераклия и персийския царь Хозроа II, и въ която Ковратъ е билъ ако не съучастникъ, то поне свидѣтель и очевидецъ, то да ли цариградската църква, която е имала въ рацѣтѣ си такъвъ прѣдаденъ посрѣдникъ, какъвто е билъ Ковратъ, се е отнесла безъ внимание къмъ толкова благоприятни обстоятелства за посѣвянето на Христовото учение по брѣговетѣ на Меотия и Кофиса, и дали тази война, която се свършила съ толкова славна и тържествена побѣда на християнството надъ езичеството, не е прокарала пътъ на много самоотвържени и въодушевени отъ тогавашното религиозно настроение проповѣдници на Евангелието?

При такива съображения, къмъ които ни наводжа извѣстието на Ивана Никиу, ние не можемъ да не признаемъ, че лжчитѣ на християнското учение ще да сж проникнали въ земята на ковратовитѣ българи.